

KESKUSTELU NUOREN ARJESTA

1. Keskustelua nuoresta, kodista ja koulusta

- Haluaisitteko kertoa jotain perheestänne? Vanhemmat ja nuori
- Haluaisitteko kertoa jotain koulusta ja luokasta?

Minkälainen tämä luokka- ja kouluympäristö on juuri tätä nuorta ajatellen? Opettaja ja nuori

- Nuorelle: Mitä haluaisit kertoa itsestäsi? (Nuori voi tarvita tähän jonkin jatkokysymyksen, tilanteen mukaan esimerkiksi... Oletko enemmän hiljainen vai kova menijä?) Minkälaisista asioista pidät, mitä teet mielelläsi? Onko jotain mistä erityisesti nautit? Jos perheessä on useampia lapsia – Mitä teet sisarusten kanssa?
- Entä mitä vanhemmat haluavat vielä kertoa? Entä opettaja?

2. Mitä nuorelle kuuluu? Nuoren tunteet ja mieliala kotona, koulussa ja kavereiden kanssa.

Ja vielä, mikä mahtaa vaikuttaa nuoren mielialaan, hyvään ja pahaan mieleen?

Vahvuus: mieliala on pääsääntöisesti myönteinen ja tunneilmaisu on rikasta, nuori tuo tunteitaan avoimesti esille

Haavoittuvuus: vallalla alakulo, aloitekyvyttömyys, pelokkuus, ärtyvyys, tunneilmaisu on kapeaa tai nuori ei ilmaise tunteitaan, tunteet vaihtelevat ennakoimattomasti

Nuori	Vahvuus	Haavoittuvuus
Vanhemmat	Vahvuus	Haavoittuvuus
Opettaja	Vahvuus	Haavoittuvuus

3. Nuoren toiminta ja käyttäytyminen kotona, koulussa, vapaa-aikana

Ja vielä, mikä mahtaa vaikuttaa hänen toimintaansa ja käyttäytymiseensä?

Vahvuus: suurimmaksi osaksi myönteistä kanssakäymistä sekä aikuisten että nuorten kanssa, innostus uusiin asioihin. Nuori nauttii yhteisistä toimista, osaa pitää rakentavasti omia puoliaan ja tehdä sovinto konfliktin jälkeen jne.

Haavoittuvuus: vetäytyminen, itkuherkkyys, konfliktiherkkyys, kiusaaminen ja kiusatuksi tuleminen, toistuvat raivarit, alkavaa väkivallan ihannointia, päihteiden kokeilua jne.

Nuori	Vahvuus	Haavoittuvuus
Vanhemmat	Vahvuus	Haavoittuvuus
Opettaja	Vahvuus	Haavoittuvuus

4. Arkisten toimien ilmapiiri ja sujuminen kotona Nuori ja vanhemmat

Vuorokausiryhti	Vahvuus	Haavoittuvuus
Riittävä lepo, nukkuminen	Vahvuus	Haavoittuvuus
Syöminen	Vahvuus	Haavoittuvuus
Ulkoilu ja liikunta	Vahvuus	Haavoittuvuus
Kouluun lähtö ja kotiintulo	Vahvuus	Haavoittuvuus
TV, tietokone, pelit ja some, kännykkä	Vahvuus	Haavoittuvuus
Kotiläksyt	Vahvuus	Haavoittuvuus

5. Koulupäivän rutiinien ilmapiiri ja sujuminen Nuori ja opettaja

Kouluuntulo ja kotiinlähtö	Vahvuus Haavoittuvuus
Oppitunnit	Vahvuus Haavoittuvuus
Ruokailu	Vahvuus Haavoittuvuus
Välitunnit, siirtymätilanteet	Vahvuus Haavoittuvuus
Kännykkä, pelit ja some	Vahvuus Haavoittuvuus
Ryhmässä toimiminen	Vahvuus Haavoittuvuus
Poissaolot ja myöhästymiset	Vahvuus Haavoittuvuus

6. Oppimisen sujuminen

Nuori	Vahvuus Haavoittuvuus
Vanhemmat	Vahvuus Haavoittuvuus
Opettaja	Vahvuus Haavoittuvuus

7. Koulussa viihtyminen. Mistä sinä pidät, mistä et? Mitä muut lisääisivät?

Vahvuus: on asioita, joista nuori pitää.

Haavoittuvuus: ei oikein mitään mistä pitää, ikävät asiat vallitsevat

Nuori	Vahvuus Haavoittuvuus
Vanhemmat	Vahvuus Haavoittuvuus
Opettaja	Vahvuus Haavoittuvuus

8. Toiminta vapaa-aikana

Vahvuus: Nuorella on kiinnostuksen kohteita ja rakentavaa toimintaa sekä itsekseen että muiden kanssa

Haavoittuvuus: Nuori on ulkopuolinen, ei kiinnostuksen kohteita, on kiinnostusta muttei mahdollisuutta osallistua, on toimintaa mutta ei rakentavaa

Nuori	Vahvuus Haavoittuvuus
Vanhemmat	Vahvuus Haavoittuvuus
Opettaja	Vahvuus Haavoittuvuus

9. Ristiriitatilanteet kotona, koulussa ja ystäväpiirissä.

Mistä ne syntyvät ja miten aikuiset/sisarukset/ystävät toimivat, miten nuori? Keskustellaan myös siitä, onko joku konfliktin osapuoli malttinsa menetettyään käynyt käsiksi tai sanonut pahasti. Jos näin on käynyt, palataan asiaan toimintasuunnitelmavaiheessa mietittäessä ratkaisuja.

Vahvuus: konfliktitilanteita on, mutta niitä osataan sovittaa.

Haavoittuvuus: konfliktit toistuvat ja leimaavat kanssakäymistä, sovittelu on vaikeaa tai ei onnistu, konflikteihin liittyy fyysistä tai henkistä väkivaltaa (käsiksi käyminen, loukkaava puhe, haukkuminen jne.) jonkun osapuolen taholta (voi olla myös aikuinen)

Nuori	Vahvuus Haavoittuvuus
Vanhemmat	Vahvuus Haavoittuvuus
Opettaja	Vahvuus Haavoittuvuus

10. Huolet. Onko nuoresta ollut huolta? Oletko itse ollut jostain huolissasi? Tarvitaanko apua?

Huolestuttavaa käyttäytymistä, erikoisia puheita, tunteita, pelkoja, eristäytymistä, muuta?

Nuori	Vahvuus Haavoittuvuus
Vanhemmat	Vahvuus Haavoittuvuus
Opettaja	Vahvuus Haavoittuvuus

11. Toinen kehitysympäristö voi tukea ja kantaa nuorta, kun toisessa on paineita tai ongelmia, jos näin tiedetään toimia.

Nuoren kokonaistilanteen ymmärtäminen auttaa sekä huoltajia että opettajia toimimaan nuoren kanssa parhaalla mahdollisella tavalla. Mahdolliset ratkaisut mietitään toimintasuunnitelmassa.

a. Onko koulussa jotain sellaista, jolla voisi olla merkitystä nuoren voinnille ja huoltajan ja opettajan toiminnalle nuoren kanssa? Näitä voivat olla esim. kiusaaminen, opetusryhmän levottomuus, vaihtuvat sijaiset, uupunut ilmapiiri jne. Opettaja, nuori, vanhemmat

b. Entä onko nuoren muussa elämänpiirissä jotain sellaista, jota halutaan tässä tuoda esille ja jolla voisi olla merkitystä huoltajan ja opettajan toiminnalle nuoren kanssa? Näitä voivat olla esim. kiusaaminen vapaa-aikana/netissä, vanhemman vakava stressi, kodin uupunut ilmapiiri jne. Vanhemmat, nuori, opettaja

12. Onko nuorella koulussa opettaja tai joku muu aikuinen, jonka puoleen hän voi halutessaan kääntyä?

Mitä itse sanot?

Nuori	Vahvuus Haavoittuvuus
Vanhemmat	Vahvuus Haavoittuvuus
Opettaja	Vahvuus Haavoittuvuus

13. Onko nuorella hänelle merkityksellistä sosiaalista tukiverkostoa? Mitä itse sanot? (esim. ystävät, harrastuskaverit, sukulainen, ystäväperhe, oma luokka, koulun aikuiset, tms.)

Nuori	Vahvuus Haavoittuvuus
Vanhemmat	Vahvuus Haavoittuvuus
Opettaja	Vahvuus Haavoittuvuus

14. Kasvatuspäämäärät

Kodin ja koulun kasvatuspäämäärät voivat olla erilaiset, esim. koulussa korostuvat oppimiseen liittyvät taidot sekä sosiaalisuus, joustavuus ja ryhmässä toimimisen taidot. Kotien erilaiset kulttuuritaustat tuovat oman värinsä tähän tärkeään keskusteluun.

Vahvuus: päämäärät ovat samanlaiset tai toisiaan täydentävät

Haavoittuvuus: päämäärät ovat ristiriitaiset

Perheen muistiinpanot

15. Toimintasuunnitelma koskien vahvuuksia ja haavoittuvuuksia.

Nuori, vanhemmat ja opettaja valitsevat tärkeimmät vahvuudet ja haavoittuvuudet toiminnan kohteiksi. He suunnittelevat konkreettista toimintaa kunkin mahdollisuuksien ja voimavarojen sekä työntekijän osalta hänen toimenkuvansa mukaisesti. He voivat käyttää apuna liitteessä 2 kuvattuja nuoren suotuisaa kehitystä tukevia asioita. Samalla he miettivät, tarvitsevatko he johonkin asiaan lisävoimia ja järjestetäänkö neuvonpito.

TOIMINTASUUNNITELMA

Sovitaan seuraavat toimet vahvuuksissa (vahvuus ja toiminta)

Kotona: _____

Koulussa: _____

Lisävoimia? Mihin ja keneltä? _____

Sovitaan seuraavat toimet haavoittuvuuksissa (haavoittuvuus ja toiminta)

Kotona: _____

Koulussa: _____

Lisävoimia? Mihin ja keneltä? _____

Jos LP –neuvonpito katsotaan tarpeelliseksi, on siitä keskusteltava myös nuoren kanssa. Jos nuori ei ole paikalla, kehoitetaan vanhempia selvittämään nuorelle kotona, mistä on kysymys sekä keskustelemaan ketä neuvonpitoon olisi tarkoitus kutsua. Nuori voi myös itse ehdottaa osallistujia. Neuvonpitoon tarvitaan myös nuoren suostumus (Oppilas- ja opiskeluhoitolaki luku 2, §14). Vanhempien suostumus riittää, mikäli nuorella ei ole edellytyksiä asian arvioimiseen.

Jos neuvonpitoa ei tarvita, edetään kohtaan 17.

16. Lapset puheeksi -neuvonpidon valmistelu

1. Selitetään neuvonpidon kulku
2. Sovitaan keskustelun teemat, valitaan kyseiset vahvuudet ja haavoittuvuudet. Sovitaan myös mistä perhe ei halua puhuttavan.
3. Sovitaan kutsuttavat, tapaamisen aika ja kuka kutsuu kenet
 - a. Valitut vahvuudet ja haavoittuvuudet, muita teemoja?

- b. Kutsuttavat henkilöt ja kutsujat

17. Miltä tämä keskustelu on tuntunut? Tapaamisen lopetus.

Yhteistyössä on aina sekä hyvin sujuvia, että hankalampia puolia. Joistakin kysymyksistä on helppoa keskustella, toisista vaikeampaa. Minkälaista teidän oli keskustella kotiin, nuoreen /sinuun itseesi ja kouluun liittyvistä asioista, ehkä myös haasteista ja ongelmista? Onko teillä toiveita tulevaisuudelle? Hyvä yhteistyö on vahva nuoren hyvinvointia ja kehitystä tukeva tekijä.

Muistutetaan vielä mieliin, että LP-keskustelu voidaan käydä uudestaan ja erityisesti jos perheessä tai koulussa tapahtuu muutoksia, jotka tavalla tai toisella saattavat vaarantaa nuoren hyvinvointia. LP-keskustelua voi pyytää sekä opettaja että vanhempi ja tietysti myös nuori itse.

Kiitokset osallistujille!

Perheen muistiinpanot
